

Ewa Gonera

SALMONELOZY W 1997 ROKU

W 1997 roku zarejestrowano 23206 zachorowań (zapadalność 60/100 000), tj. o 2900 mniej niż w poprzednim roku (tab. I). Dość zaskakujący spadek zakażeń szpitalnych wywołanych pałeczkami *Salmonella* – z 300 do 180, należy wiązać częściowo z wprowadzeniem przez większe szpitale i kliniki własnych programów monitorowania i zwalczania tych zakażeń, a po części – ze zmianami organizacyjnymi szpitali (m.in. zatrudnienie epidemiologów) i zaniechaniem zgłaszania do stacji sanitarno-epidemiologicznych (tab. I).

Brak danych GUS na temat zgonów z powodu salmoneloz w 1997 roku. Spośród niewielkiej liczby 49 zgłoszonych chorych na pozajelitowe postaci salmoneloz zmarło 5 osób w wieku ponad 50 lat i starszych. U czterech mężczyzn rozpoznano posocnicę, a u 84 letniej kobiety z przewlekłą niewydolnością nerek – ropień wielokomorowy klatki piersiowej. Zakażenie jelitowe pałeczkami *Salmonella* (nieżyt żołądkowo-jelitowy lub zatrucie pokarmowe) stwierdzono tylko u trzech pacjentów z współistniejącymi, na ogół przewlekłymi chorobami (cukrzyca, marskość wątroby, białaczka, nowotwory i in.) i u 11 z 25 osób bez innych chorób (tab. II). Większość chorych wymagała długotrwałego leczenia i pobytu w 2-4 oddziałach lub szpitalach. Jedyne 3 osoby z zakażeniem dróg moczowych uniknęły hospitalizacji.

Patrząc z perspektywy 4 lat, jakie minęły od wprowadzenia obowiązku zgłaszania salmoneloz pozajelitowych, nie można dostrzec żadnej poprawy zgłaszalności zachorowań. W ciągu tego okresu na terenie 6 województw tj. chełmskiego, elbląskiego, krośnieńskiego, leszczyńskiego, lubelskiego (ośrodek akademicki) i radomskiego – zarejestrowano łącznie 10 203 zachorowania na salmonelozę, a w tym ani jednego chorego z postacią pozajelitową (a powinno być co najmniej 100-150). W 1997 roku tylko w 24 województwach zbadano więcej niż 10 próbek krwi w pracowniach bakteriologicznych stacji sanitarno-epidemiologicznych (w 1996 – w 18 woj.).

W większości województw widoczna jest poprawa sytuacji epidemiologicznej salmoneloz. Tylko w 6 województwach zapadalność przekraczała 100 zachorowań na 100 tys. mieszkańców, przy krajowym współczynniku 60 (tab. III). W łódzkiej (zapadalność – 109,8) ognisko zatruc pokarmowych obejmujące 95 osób, wywołała *S. indiana*, a w woj. płockim 16 zachorowań (w tym 1 posocnicę u ponad 80-letniej kobiety z cukrzycą) – *S. blegdam*. Są to dość egzotyczne w Polsce serotypy; *S. indiana* izolowano do tej pory tylko od 8 zdrowych osób w 1979 roku i w 1994 od 3 chorych, a *S. blegdam* spowodowała kilkanaście zachorowań w latach 1972-1974 i pojedyncze przypadki w 1994 i 1996 roku. W 1997 roku, oprócz woj. łódzkiej, salmonelozę *S. indiana* rozpoznano u 3 osób w warszawskim i pojedyncze przypadki w radomskim i wrocławskim.

Tabela I. Salmonelozy w Polsce w latach 1990–1997. Zachorowania i zgony* (zapadalność na 100 000 mieszkańców).
 Table I. Salmonellosis in Poland in years 1990–1997. Number of cases and deaths (incidence rate per 100 000 population)

Rok	Zatrucia pokarmowe			Inne (z wyjątkiem zatruc pokarmowych)			Razem			Liczba** zak. szpit.	Liczba zgonów (GUS)		
	l. zach.	zapad.	% hospit.	l. zach.	zapad.	% hospit.	l. zach.	zapad.	% hospit.		Razem	Miasto	Wieś
1980–1984 (mediana)	6 503	17,9	33,1	10 788	30,0	77,9	17 773	48,6	62,0	2 506	61	26	29
1985–1989 (mediana)	26 662	70,7	37,9	22 726	67,5	48,7	49 242	130,7	42,9	1 304	17	7	8
1990	28 352	74,4	43,6	21 155	55,5	44,9	49 507	129,9	44,2	710	16	11	5
1991	31 144	81,4	46,4	20 983	54,9	47,1	52 127	136,3	46,7	773	12	8	4
1992	24 558	64,0	49,5	17 503	45,6	50,0	42 061	109,6	49,7	334	8	5	3
1993	19 220	50,0	47,4	11 934	31,0	48,8	31 154	81,0	47,9	179	6	5	1
od 1994	Nieżyt żołądkowo-jelitowy			Inne postaci kliniczne			Razem						
1994	36 277	94,1	47,6	67	0,17	94,0	36 344	94,3	47,6	256	5	1	4
1995	30 029	77,8	49,7	64	0,17	85,9	30 093	78,0	49,8	372	3	1	2
1996	26 052	67,5	52,1	54	0,14	88,9	26 106	67,6	52,2	300	8	6	2
1997	23 157	59,9	53,7	49	0,13	93,9	23 206	60,0	53,8	178	x	x	x

Dane dotyczące:

- * – zachorowań wg Biuletynów Rocznych PZH – MZiOŚ Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce
- zgonów wg danych GUS
- ** – objawowych i bezobjawowych
- x – brak danych za 1997 r.

Tabela II. Salmonelozy pozajelitowe w Polsce w 1997 roku. Kliniczna postać zachorowań*
 Table II. Extraintestinal salmonellosis in Poland in 1997 year. Clinical manifestations

Numer stat. według ICD-10	Postać kliniczna	Ogółem l. zachor. (zgonów)	Towarzyszące innym chorobom		Bez innych chorób	
			NŻJ/ZP w wyw.**			
A02.1-A02.9	Ogółem	49 (5)	21 (4)	3 (-)	11 (1)	14 (-)
A02.1	Posocznica	19 (4)	8 (3)	1 (-)	6 (1)	4 (-)
A02.2	S. narządowe:					
	- zap. kości	1 (-)	-	-	-	1 (-)
	- zap. nerek	2 (-)	1 (-)	-	-	1 (-)
	- zap. opon m-r/mózgu	6 (-)	-	-	2 (-)	4 (-)
	- zap. płuc	2 (-)	1 (-)	-	1 (-)	-
	- zap. stawów	3 (-)	2 (-)	1 (-)	-	-
A02.8	S. inne określone:					
	- ropnie	10 (1)	6 (1)	1 (-)	1 (-)	2 (-)
	- zak. dróg mocz.	4 (-)	2 (-)	-	-	2 (-)
	- zap. otrzewnej	1 (-)	1 (-)	-	-	-
	- zap. wyr. robaczk.	1 (-)	-	-	1 (-)	-

* na podstawie wywiadów kliniczno-epidemiologicznych

** w wywiadzie - niezbyt żołądkowo-jelitowy lub zatrucie pokarmowe

Tabela III. Salmonelozy w Polsce w latach 1996-1997 wg województw*.

Liczba zachorowań i zapadalność na 100 000 mieszkańców (wg daty rejestracji)

Table III. Salmonellosis in Poland in years 1996-1997 by voivodships.

Number of cases and incidence rate per 100 000 population (by date of registration)

Województwo	Salmonelozy ogółem						Salmonelozy pozajelitowe**			
	1991-1995 (mediana)		1996		1997		1996		1997	
	l. zachor.	zapad.	l. zachor.	zapad.	l. zachor.	zapad.	l. zach.	zapad.	l. zach.	zapad.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
POLSKA	36 344	94,3	26 106	67,6	23 206	60,0	54	0,14	49	0,13
1. Warszawskie	2 142	88,7	1 939	80,3	1 271	52,6	14	0,58	10	0,41
2. Białkopodlaskie	106	106,1	291	94,1	156	50,5	-	-	-	-
3. Białostockie	106	106,0	604	86,2	482	68,7	1	0,14	3	0,43
4. Bielskie	68	67,8	449	48,8	396	42,9	3	0,33	3	0,33
5. Bydgoskie	80	79,6	819	72,3	780	68,8	-	-	1	0,09
6. Chełmskie	122	122,0	225	90,1	238	95,4	-	-	-	-
7. Ciechanowskie	257	76,8	253	58,0	209	47,9	-	-	1	0,23
8. Częstochowskie	64	64,1	308	39,4	338	43,3	1	0,13	-	-
9. Elbląskie	67	66,8	298	60,6	270	54,7	-	-	-	-
10. Gdańskie	75	75,1	945	64,8	1 022	69,8	3	0,21	-	-

c.d. tab. II

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
11. Gorzowskie	110	109,9	449	87,8	325	63,0	1	0,20	3	0,59
12. Jeleniogórskie	111	112,2	329	62,8	412	78,6	-	-	-	-
13. Kaliskie	112	89,5	626	86,7	556	76,9	3	0,42	1	0,14
14. Katowickie	1 618	47,6	1 249	31,8	1 270	32,4	-	-	1	0,03
15. Kieleckie	97	97,1	567	49,9	663	58,4	3	0,26	2	0,18
16. Konińskie	91	76,2	438	91,3	412	85,8	-	-	-	-
17. Koszalińskie	588	114,1	288	55,1	419	79,9	3	0,57	4	0,76
18. Krakowskie	63	62,5	520	41,9	505	40,7	2	0,16	1	0,08
19. Krośnieńskie	97	97,1	371	73,1	312	61,3	-	-	-	-
20. Legnickie	173	172,8	529	100,8	391	74,5	1	0,19	1	0,19
21. Leszczyńskie	152	152,1	406	102,1	175	43,9	-	-	-	-
22. Lubelskie	114	114,4	803	78,2	695	67,6	-	-	-	-
23. Łomżyńskie	113	113,0	399	112,8	388	109,8	3	0,85	-	-
24. Łódzkie	84	84,2	523	47,0	465	42,0	1	0,09	-	-
25. Nowosądeckie	69	69,2	339	46,1	227	30,7	-	-	2	0,27
26. Olsztyńskie	160	160,3	727	94,0	731	94,3	-	-	1	0,13
27. Opolskie	82	82,4	556	54,3	478	46,7	-	-	1	0,10
28. Ostrołęckie	85	84,8	184	45,0	149	36,3	-	-	2	0,49
29. Piłskie	83	82,8	274	55,4	252	50,7	1	0,20	-	-
30. Piotrkowskie	124	124,2	640	99,4	561	87,2	-	-	-	-
31. Płockie	100	99,5	445	85,3	353	67,7	1	0,19	3	0,58
32. Poznańskie	88	88,0	943	69,6	780	57,4	3	0,22	1	0,07
33. Przemyskie	107	107,0	403	97,1	285	68,5	1	0,24	-	-
34. Radomskie	45	44,6	327	42,8	321	42,0	-	-	-	-
35. Rzeszowskie	114	113,5	559	74,8	331	44,1	-	-	2	0,27
36. Siedleckie	93	90,9	615	92,9	424	64,1	2	0,30	1	0,15
37. Sieradzkie	89	85,9	367	88,9	256	62,0	-	-	-	-
38. Skierniewickie	134	134,2	359	84,7	291	68,7	-	-	1	0,24
39. Słupskie	177	176,6	296	69,4	444	103,7	1	0,23	-	-
40. Suwalskie	220	220,4	586	120,4	528	108,2	-	-	1	0,20
41. Szczecińskie	78	77,9	465	46,9	592	59,6	1	0,10	-	-
42. Tarnobrzeskie	179	179,3	671	110,1	692	113,4	-	-	-	-
43. Tarnowskie	79	79,0	344	49,5	307	44,0	1	0,14	-	-
44. Toruńskie	115	114,1	769	114,5	652	96,9	-	-	-	-
45. Wałbrzyskie	84	84,3	337	45,6	328	44,6	-	-	2	0,27
46. Włocławskie	130	130,0	495	113,8	439	100,9	-	-	-	-
47. Wrocławskie	141	140,5	853	75,0	603	53,0	2	0,18	1	0,09
48. Zamojskie	104	98,8	413	83,9	512	104,2	-	-	-	-
49. Zielonogórskie	81	81,4	511	75,7	522	77,1	2	0,30	-	-

* wg biuletynów rocznych PZH/MZiOS „Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce”

** inne postacie kliniczne niż niezbyt żołądkowo-jelitowy

Dwa ogniska zakażeń szpitalnych w katowickim i krakowskim (93 i 42 osoby zakażone) nie spowodowały wzrostu zapadalności w tych województwach, która wynosiła odpowiednio 32,4 i 40,7 na 100 tys. mieszkańców. Szczegóły dotyczące ognisk zatruc pokarmowych podano w opracowaniu p.t. „Zatrucia i zakażenia pokarmowe”.

W odróżnieniu od poprzednich lat, kiedy to w maju lub czerwcu występowała gwałtowna zwyżka zachorowań, w 1997 r. sezonowość uwidoczniła się dość łagodną, ale dłuższą falą w miesiącach od maja do września (ryc. 1).

Spadek zapadalności widoczny szczególnie wyraźnie w większych miastach, natomiast w osadach i małych miasteczkach liczących mniej niż 20 tys. mieszkańców sytuacja pozostaje bez większych zmian. Mimo zbliżonego poziomu zachorowań na terenach wiejskich i miastach (zapadalność – 65,7 i 60,1), obserwuje się dość duże różnice wśród najmłodszych dzieci w wieku do 5 lat: w miastach zapadalność niemowląt i dzieci w 2 roku życia wynosiła 480,8 i 683,3, a na wsi – 398,3 i 415,6 na 100 tys. Biorąc pod uwagę wszystkie zachorowania – najczęściej chorowały dzieci w 2 roku życia, a najniższą zapadalność notowano wśród najstarszych osób. Zupełnie inaczej kształtuje się sytuacja w salmonelozach pozajelitowych, które dotyczą najczęściej najmłodszych i najstarszych osób (tab. IV).

Tabela IV. Salmonelozy w Polsce w latach 1996–1997 wg wieku*.

Liczba zachorowań i zapadalność na 100 000 (wg daty rejestracji)

Table IV. Salmonellosis in Poland in 1996–1997 years by age.

Number of cases and incidence rate per 100 000 (by date of registration)

Grupy wieku	Salmonelozy ogółem						Salmonelozy pozajelitowe**			
	1991–1995 (mediana)		1996		1997		1996		1997	
	l. zachor.	zapad.	l. zachor.	zapad.	l. zachor.	zapad.	l. zach.	zapad.	l. zach.	zapad.
0	3 256	671,8	2 180	509,9	1 868	442,7	6	1,40	5	1,18
1	3 263	657,7	2 554	566,9	2 383	560,6	2	0,44	3	0,71
2	1 896	363,5	1 563	325,8	1 554	345,1	2	0,42	1	0,22
3	1 261	235,0	1 085	218,9	1 011	210,8	–	–	2	0,42
4	973	174,3	820	157,3	685	138,2	1	0,19	–	–
0–4	10 649	412,2	8 202	345,4	7 501	330,1	11	0,46	11	0,48
5–9	3 452	112,6	2 599	91,7	2 240	84,5	2	0,07	2	0,07
10–19	5 201	79,5	3 824	58,0	3 187	48,6	4	0,06	3	0,05
20–29	3 882	75,0	2 754	50,9	2 481	44,7	1	0,02	1	0,02
30–39	4 149	68,6	2 457	43,2	2 088	38,0	2	0,04	6	0,11
40–49	3 773	68,5	2 652	44,1	2 263	36,8	11	0,18	6	0,10
50–59	2 312	64,1	1 478	41,6	1 388	38,1	7	0,20	5	0,14
< 60	2 926	48,7	2 140	34,7	2 058	33,0	16	0,26	15	0,24
Razem	36 344	94,3	26 106	67,6	23 206	60,0	54	0,14	49	0,13

* wg biuletynów rocznych PZH/MZIOS „Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce”

** inne postacie kliniczne niż niezty żołądkowo-jelitowy

Tabela V. Salmonelozy w Polsce w 1997 roku wg wieku i czynnika etiologicznego*. Liczba chorych wg daty rejestracji.
 T a b l e V. Salmonellosis in Poland in 1997 by age and etiological agent. Number of cases by date of registration

Salmonella grupa/typ	Ogółem		Grupy wieku												
	1996	1997	0	1	2	3	4	0-4	5-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	>60
Ogółem %	100,0	X	8,3	9,8	6,0	4,2	3,1	31,4	10,0	14,6	10,5	9,4	10,2	5,7	8,2
Lz.	26 106	X	2 180	2 554	1 563	1 085	820	8 202	2 599	3 824	2 754	1 457	2 652	1 478	2 140
Ogółem %	X	100,0	8,0	10,3	6,7	4,4	3,0	32,3	9,7	13,6	10,7	9,0	9,8	6,0	8,8
Lz.	X	23 206	1 868	2 383	1 554	1 011	685	7 501	2 240	3 187	2 481	2 088	2 263	1 388	2 058
D ₁ enteritidis	23 787	20 865	1 509	2 086	1 423	939	636	6 593	2 101	2 897	2 261	1 898	2 070	1 236	1 809
B typhimurium	669	637	102	123	53	31	22	331	52	76	37	35	43	28	35
C ₁ infantis	280	257	42	27	16	8	2	95	18	21	25	21	21	18	38
C ₁ virchow	366	225	28	28	8	3	1	68	13	47	14	13	21	21	28
C ₂ C ₃ hadar	179	209	21	20	7	2	4	54	11	37	30	16	22	14	25
C ₁ mbandaka	30	106	24	14	2	3	2	45	5	4	16	8	12	9	7
B indiana	-	100	1	1	-	1	-	3	1	16	30	22	9	8	11
C ₂ C ₃ newport	46	60	11	5	5	2	3	26	3	11	7	2	1	2	8
C ₂ C ₃ kottbus	35	35	6	4	-	-	-	10	2	4	3	7	2	-	7
B agona	56	34	9	4	6	-	-	19	1	5	3	2	3	1	-
C ₁ braenderup	6	34	3	4	1	1	1	10	3	1	1	2	2	5	10
C ₁ oranienburg	31	23	9	2	2	-	-	13	-	1	1	2	1	-	5
C ₁ thompson	11	20	1	4	-	-	-	5	2	1	1	1	5	4	1
B saintpaul	23	16	8	2	-	-	-	10	1	1	-	1	2	-	1
D ₁ blegdam	1	16	1	-	1	2	-	4	1	1	3	1	2	0	4
Inne określone	159	178	29	21	4	4	4	62	2	22	18	19	14	12	29
Inne nieokreślone	405	391	64	38	26	15	10	153	24	42	31	38	33	30	40

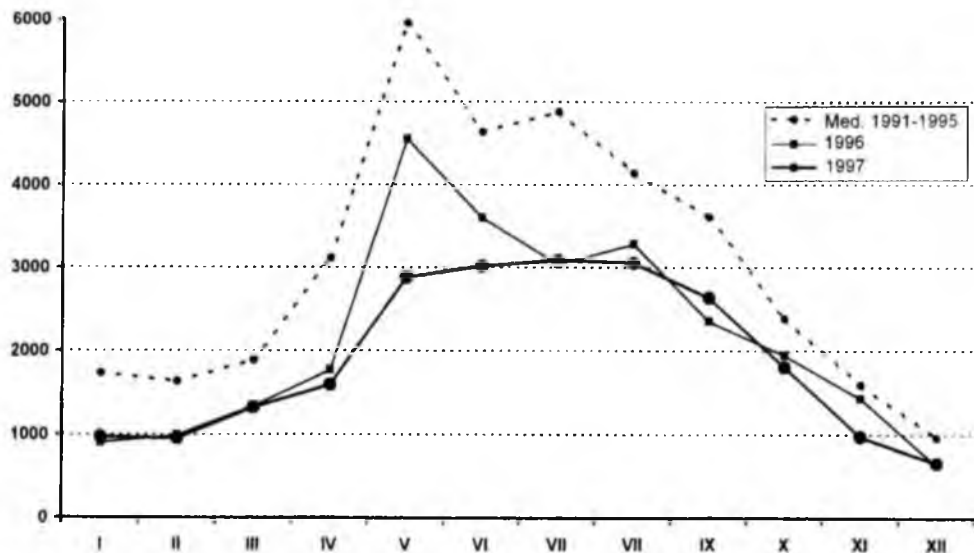
* na podstawie opracowań Dz. Epidemiologii 49 WSSE wg kryteriów kliniczno-bakteriologiczno-epidemiologicznych

Tabela VI. Salmonelozy w Polsce w 1997 r. Najczęstsze typy serologiczne pałeczek *Salmonella* izolowanych od chorych i zdrowych osób (na podstawie materiałów pracowni bakteriologicznych 49 WSSE)Table VI. Salmonellosis Poland in 1997 year. Prevalent serotypes of *Salmonella* strains isolated from cases, contacts and foodstuffs (source: laboratory annual reports of all sanitary epidemiological stations)

Salmonella grupa/typ		Wg rejestracji*		Wg pracowni bakteriologicznych						
				Chorzy		Otocz. chorych		Branżowcy		l./100 000 badanych
		l. woj.	l. zach.	liczba	%	liczba	%	liczba	%	
Ogółem	1996	49	26 106	22 464	100,0	3 927	100,0	3 260	100,0	621,8
	1997	49	23 206	19 611	100,0	3 698	100,0	2 911	100,0	586,3
D ₁	<i>enteritidis</i>	49	20 865	17 688	90,2	3 212	86,9	1 931	66,3	388,9
	<i>blegdam</i>	1	16	16	0,1	1	0,0	2	0,1	0,4
	<i>panama</i>	3	6	9	0,1	1	0,0	9	0,3	1,8
B	<i>typhimurium</i>	48	637	585	3,0	158	4,3	135	4,6	27,2
	<i>indiana</i>	4	100	93	0,5	14	0,4	4	0,1	0,8
	<i>agona</i>	17	34	36	0,2	10	0,3	38	1,3	7,7
	<i>sain-tpaul</i>	10	16	13	0,1	1	0,0	9	0,3	1,8
	<i>derby</i>	10	15	15	0,1	6	0,2	19	0,6	3,8
	<i>brandenburg</i>	6	11	8	0,0	5	0,1	9	0,3	1,8
	<i>heidelberg</i>	7	10	5	0,0	1	0,0	5	0,3	1,0
	<i>chester</i>	7	9	7	0,0	2	0,1	5	0,3	1,0
C ₁	<i>infantis</i>	39	257	255	1,3	64	1,7	162	5,6	32,6
	<i>virchow</i>	40	225	235	1,2	46	1,2	99	3,4	19,9
	<i>mbandaka</i>	28	106	80	0,4	45	1,2	81	2,8	16,3
	<i>braenderup</i>	13	34	31	0,2	4	0,1	18	0,6	3,6
	<i>oranienburg</i>	15	23	23	0,1	7	0,2	10	0,3	2,0
	<i>thompson</i>	9	20	25	0,1	7	0,2	12	0,4	2,4
	<i>isangi</i>	5	11	19	0,1	2	0,1	6	0,2	1,2
	<i>livingstone</i>	6	8	5	0,0	1	0,0	14	0,5	2,8
C ₂ C ₃	<i>hadar</i>	38	209	205	1,0	47	1,3	95	3,2	19,1
	<i>newport</i>	27	60	55	0,3	9	0,2	35	1,2	7,0
	<i>kottbus</i>	13	35	35	0,2	12	0,3	25	0,8	5,0
	<i>bovismorbificans</i>	7	11	9	0,1	3	0,1	11	0,4	2,2
	<i>djugu</i>	1	7	8	0,0	-	-	2	0,1	0,4
E ₁	<i>anatum</i>	5	7	5	0,0	3	0,1	15	0,5	3,0
Inne określone		28	83	61	0,3	15	0,4	88	3,0	17,7
Inne nieokreślone		24	391	75	0,4	22	0,6	1	2,5	14,5

* wg daty rejestracji, na podstawie opracowań Dz. Epidemiologii (49) WSSE;

Na ogólny kształt krzywej zapadalności w grupach wieku wpływają zachorowania wywołane *S. enteritidis*: 30% tych zakażeń przypada na grupę dzieci w wieku do 5 lat. Inne serotypy jak *S. agona*, *S. newport*, a w 1997 nieoczekiwanie *S. typhimurium* i *S. mbandaka* w 40-50% były wykrywane u dzieci (tab. V). W ciągu ostatnich lat

Ryc. 1. Salmonelozy w Polsce w latach 1996–1997. Liczba zachorowań w miesiącach (wg daty zachorowań)

Fig. 1. Salmonellosis in Poland years 1996–1997. Seasonal distribution (by date of onset of illness)

dość szybko rozprzestrzenia się *S. mbandaka* z grupy C₁; w latach 1980–1991 notowano pojedyncze zakażenia objawowe i bezobjawowe, w 1992 – 27 zachorowań, w 1995 – 16 zachorowań w 6 województwach, w 1996 – 30 w 11, a w 1997 – 106, ale już w 28 województwach. Także liczba objawowych zakażeń *S. hadar* w porównaniu z 1996 r. wzrosła ze 179 do 209, przy jednoczesnym spadku bezobjawowych zakażeń na 100 tys badanych zdrowych osób (tab. VI). Odminną sytuację obserwuje się w odniesieniu do *S. infantis* – niewielką zniżkę zachorowań i wzrost z 24,6 do

Tabela VII. Salmonelozy w Polsce w 1997 roku. Wyniki badań bakteriologicznych w kierunku pałeczek *Salmonella* (na podstawie materiałów pracowni bakteriologicznych 49 WSSE)

Table VII. Salmonellosis in Poland in 1997 year. Results of bacteriological examinations of different groups of persons: cases, convalescents, carriers, contacts, foodstuffs and others (source: laboratory annual reports of all sanitary epidemiological stations)

Grupy badanych	Ogółem l. badanych	Z wynikiem dodatnim					
		Razem	(%)	<i>S. typhi</i>	<i>S. paratyphi</i>	<i>Salm. inne</i>	<i>Shigella</i>
Chorzy	177 182	19 879	11,2	4	3	19 611	261
Ozdrowieńcy	25 465	6 577	25,8	1	3	6 484	89
Nosiciele	11 409	2 311	20,3	126	31	2 125	29
Otoczenie ch.	71 519	3 838	5,4	–	–	3 698	140
Branżowcy	496 465	2 939	0,6	–	–	2 911	28
Inne (20 woj.)	46 711	455	1,0	–	–	452	3

32,6 nosicieli wykrytych spośród zdrowych osób (tab VI). Widoczny jest także malejący udział *S. enteritidis* w grupach badanych: 90,2% wśród chorych, 86,9% wśród osób z ich otoczenia i 66,3% wśród tzw. branzowców tj. zdrowych osób poddawanych badaniom bakteriologicznym przed rozpoczęciem pracy w zawodach związanych z produkcją lub dystrybucją żywności. *S. enteritidis* dominuje także wśród chorych na salmonelozę pozajelitowe (35 zachorowań), od czterech chorych izolowano *S. typhimurium*, od trzech *S. virchow* i pojedyncze szczepy *S. blegdam*, *hadar*, *hato*, *mbandaka* i *oranienburg* – od pozostałych.

W tabeli VII, ilustrującej wyniki badań w kierunku pałeczek Salmonella-Shigella różnych grup osób zwraca uwagę odsetek nosicieli wykrytych wśród dzieci bez biegunek, badanych profilaktycznie przed przyjęciem do szpitala lub sanatorium (grupa Inne), który przewyższa odsetek nosicieli wykrytych wśród zdrowych dorosłych branzowców.

E. Gonera

SALMONELLOSIS IN 1997

SUMMARY

The gradual decline of number salmonellosis cases has observed since 1988. In 1997, 23 206 cases of salmonellosis were reported to the sanitary epidemiological stations in the whole country. Incidence rate was 60 per 100 000 inhabitants and was lower than 1996 and median 1991-1995 rates. Most of cases (19 611) was confirmed by isolation of Salmonella strains. The prevalent serotypes distributed at least in 30 of 49 voivodships, were: *S. enteritidis* (90% of all cases), *S. typhimurium* - 3%, *S. infantis* - 1,3%, *S. virchow* - 1,2% and *S. hadar* - 1%. Rates were highest in children aged under five years. The most serious clinical syndromes and complications were seen in the 49 oldest patients above 50 years old (septicaemia, meningitis, arthritis, osteomyelitis and abscesses). Five of them had died.

Adres autora:

Dr Ewa Gonera

Zakład Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny

ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa